

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów
Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmoni 7 centów
od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. —
Francya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Księstwa Nad-
dunajskie — Grecya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

65 03

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excel. minister wyznań i nauk mianował profesora uni-
wersytetu Dra *Alexandra Schindlera* komisarzem examinacyjnym
dla prawa kanonicznego przy komisji jurydyczno - historycznych
examinów ogólnych w Krakowie.

Co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Lwów, 6. października 1860.

Dyrekeya finansów krajowych we Lwowie mianowała: Oficya-
łów urzędowych V. klasy *Wiktora Lebetowicza* i *Ferdynanda*
Kriwaldta oficyalami urzędowymi III. klasy przy c. k. kasach, a
mianowicie pierwszego prowizorycznie, a drugiego stale.

Lwów, 5. października 1860.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące. — Ułatwienie dla akademików.)

Wiedeń, 12. października. Jego c. k. Apost. Mość raczył
przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem
z *Schönbrunn* 8go b. m. wyrazić najłaskawiej najwyższe uznanie
władzom obwodowym w *Stanisławowie* i *Brzeżanach*, jako też
wszystkim urzędowi powiatowym tych obudwu obwodów za prze-
prowadzone spieszenie ze wspólną gorliwością zwołanie urlopuików.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem
z 27. września r. b. dozwolić najłaskawiej inspektorowi *Edwardowi*
Klemensiewiczowi i koncepciście ministeryalnemu *Wiktorowi*
Offenheim przy wystąpieniu ich ze służby publicznej z uznaniem
ich chwalebnych usług zatrzymać swoją rangę i używać nadal do-
tychczasowego tytułu.

— Księżna *Modena* przyjechała wczoraj z *Salcburga*; książę
spodziewany jest temi dniami.

— Internuncyusz baron *Prokesch* oddaje już wizyty pożegna-
wcze i odjedzie w niedzielę do *Konstantynopola*; wczoraj miał au-
dyencyę u *Cesarza*.

— Prezydialny poseł przy związku baron *Kübek* odjedzie na
przyszły tydzień z powrotem do *Frankfurtu*.

— *Neapolitański* poseł książę *Petrulla* odjechał wczoraj do
Wrocławia i *Krakowa*.

(Posiedzenie rady państwa z 15. września.)
(Ciąg dalszy.)

Hr. *Széczen* czytał dalej jak następuje: W rozdziale XVI.
(Potrzeby długu państwa) ogranicza się czynność komitetu na tem,
aby sprawdzić i oznaczyć dokładnie cyfrę procentów długu. Naj-
przód musiała ta zwrócić uwagę różnica między cyfrą podaną Naj-
jaśniejszemu Panu we wniosku komisji długu państwa z dnia 4go
czerwca 1860 do l. 75 a cyfrą we wniosku j. c. k. ministerstwa
finansów z dnia 6. czerwca 1860 do l. 2933, następnie różnica
między obu temi wnioskami, a pozycjami budżetu. Różnice te wy-
noszą w kapitale długu państwa sumę 63 milionów.

Z objaśnień ministerstwa finansów okazuje się, że różnice te
wynikły raz z tego, że pomienione operaty wykończono w rozma-
itym czasie, powtórne w odmiennym obliczeniu obligacyi losowanych,
lub mniej procentowych, lub na inną walutę jak 5 procentowe w. a.,
nakoniec sum jeszcze nie emitowanych z pożyczki zaciągniętej w la-
tach 1859 i 1860.

Wyjaśnwszy tym sposobem tę na wszelki wypadek bijącą
w oczy różnicę w operatach dwóch najpoważniejszych komisji po-
wołanych najprzód zbadać stan długu państwa, sądzi komitet ogra-
niczać się na tem, że przedkłada oba wzmiankowane dokumenta
wysokiej radzie państwa. Szczegółowy ich rozbiór musi należeć do
osobnej komisji; iż zabierając zbyt wiele czasu komitetowi, byłby
znacznie opóźnił rozbiór budżetowego projektu państwa. Komitet
pozostawia więc specjalny ten przedmiot dalszej decyzji wysokiej
rady państwa.

Co do projektu komisji długów państwa, aby obligacye roz-
maitych kategorii zmienić na pięćprocentowe zapisy długu państwa
w wal. austr., komitet zważywszy powody, które przeciw temu wy-
łuszczyło ministerstwo finansów, przychyliła się w ogóle do zdania
ministerstwa, i jest za tem, aby odroczyć na później zmianę rozmaitych
obligacyi na jednakowe, a to tem bardziej, iż projekt komisji nie
podaje, jak to słusznie zauważało ministeryum, żadnych bliższych
wskazówek, w jaki sposób przeprowadzić tę operacyę finansową
w dzisiejszych okolicznościach. Należy jednak mieć nadzieję, że
zaprowadziwszy równowagę w budżecie, przy ścisłym zachowaniu
wszelkich prawnych zobowiązań względem wierzycieli państwa i za
dobrowolnem ich przyzwoleniem będzie można z czasem dokonać
podobnej zmiany, i tym sposobem zniżyć, i mniej uciążliwą uczynić
stopę procentów od długu państwa.

Aczkolwiek pojedyncze pozycye składające całość długu pań-
stwa nie nastroczają przedmiotu do szczegółowych uwag, których
by nie nastroczal sam przez się pogląd na ogólne położenie finan-
sowe państwa, komitet widzi się jednak obowiązany zauważać, że
część bieżącego długu stanowią sądowe depozyta

w ilości około	4,000.000 złr.
i kapitały indemnizacyjne w sumie	52,806.000 „
od której odtrąciwszy wzajemną należność	19,103.000 „
wynoszą	33,703.000 „

Nie potrzeba dowodzić, jak zle za sobą pociągać może skutki
podobne postępowanie, aby depozyta sądowe, zastawy publicznego
zaufańia zabierać na dług państwa, a tem samem poddawać rozma-
itym flaktuacyom kredytu. (C. d. n.)

Ameryka.

(Interwencya w Meksyku.)

— Jak donoszą z *Washingtonu*, hiszpański poseł, sennor *Tas-
sara*, zepewnił rząd Stanów zjednoczonych, że Hiszpania nie przed-
sięwzięmie przed dniem 1. września gwałtownej interwencyi w *Me-
xyku*, ale obstawać będzie przy swoich żądaniach, jakie ma do
Meksyku.

Sprzecznie z innemi wiadomościami z *Washingtonu*, donosi
tamtejszy korespondent do *New-York-Times*, że rząd Stanów zje-
dnoczonych zgodził się na zamierzoną interwencyę *Anglii*, *Prus*,
Francyi i *Hiszpanii* w *Meksyku*, i w tym duchu ułożone są instruk-
cye p. *MLana*.

Hiszpania.

(Obóz pod Torrejon.)

— Obóz pod *Torrejon*, gdzie dn. 4. b. m. była dla zabawy
wojska walka byków, ma być zwinięty dnia 15. b. m., w przed-
dzień powrotu Jej król. Mości do *Madrytu*.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Nauka języka francuskiego w wojsku.)

Londyn, 9. października. W *Irlandyi* uczyniono nakoniec
kroki, ażeby okazać dowód publicznego uznania tym, co szli do
Włoch, w pomoc *Ojcu świętemu*. W *Dublinie* zawiązał się komitet
do zbierania składek pieniężnych, i tym sposobem uczyniono pierw-
szy najważniejszy krok do osiągnięcia tego zamiaru.

Równocześnie zawiera *Catholic Telegraph* okolnik arcybiskupa
Cullen do kleru *dublińskiego* zawiadomieniem, że w przyszły piątek
będzie odprawiona solenna msza żałobna „za wszystkich walecznych
wojowników, którzy polegli w obronie *Ojca św.* i jego terytoryum.“

— Najwyższy komendant, książę *Cambridge*, założył w *Wol-
wich* osobną klasę nauki języka francuskiego dla podoficerów arty-
leryi, ze względu, iż *Francuzi* i *Anglicy* mogą kiedyś walczyć obok
siebie.

— Urząd handlowy ogłasza, że pobierany dotychczas w *Nor-
wegii* od pasażerów handlowych podatek 12 funtów sztr. jest zniesio-
niony, i że nadal pasażery nie będą podlegać żadnemu dalszemu po-
datkowi lub ograniczeniu. Ten sam urząd czyni wiadomo, że w por-
cie *Tangeru* panuje cholera, i że inne porty *marokańskie* nie opu-
szcza jeszcze ta choroba; podobnież w porcie *Malaga* miała od 15.
września pojawić się cholera.

— *Morning-Post* znówu wymawia „stronniczą surowość“,
z jaką *Fuad Basza* postępuje z *Druzami*, albo raczej do jakiej go zmusił
wpływ *Francuzów*. *Francuska* ekspedycya, o której donosi *Monitor*,
nie przyczyni się do uspokojenia *Syrii*, raczej stan rzeczy zawikłać i
wzburzyć może.

Francya.

(Wiadomości bieżące.)

Paryż, 9. października. Cesarz przyjmował w osobnej audyencji hiszpańskiego posła, p. Mon, który mu wręczył własnoręcznie odpowiedź Jej król. Mości na list, zostawiony dla Królowej w Mahon (w przejeździe do Algieru). Także północnoamerykański poseł, p. Faulkner, miał wczoraj u Cesarza audyencję. P. Faulkner przywiózł odpowiedź prezydenta Stanów zjednoczonych na odwołanie francuskiego posła hr. Sartiges z Washingtonu. — Margrabia Moustier odjechał do Wiednia. — Zaprzeczają, jako by miano wystać do Rzymu trzecią dywizję wojsk francuskich. — Z dniem jutrzejszym kończy się termin wymiany ratyfikacji, względem syryjskiej konwencji. Ale iż poseł turecki nie otrzymał instrukcji, termin będzie musiał być odroczoney.

Paryż, 10. października. Hr. Syrakuzy powrócił wczoraj z Londynu do Kaletu.

Włochy.

(Rozprawy w izbach włoskich. — Broń nowa w armii. — Zwłoki jenerala Pimodan. — Wojska piemonckie w Neapolu. — Wiadomości bieżące. — Koncesya kolei neapolitańskiej.)

Turyń. Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 5. b. m. zapytuje deputowany z Genuy, margrabia Pareto, ministra robót publicznych, czy to prawda, że rząd udzielił koncesyę towarzystwu na budowę kolei żelaznej z Nisy do Genuy. Minister potwierdza tę wiadomość.

Następnie Cabella wnosi interpelację względem dokumentów, w związku z projektem anexyi. Interpelant sądzi, że muszą istnieć takie dokumenta, kiedy ministeryum ośmieliło się przedsięwziąć wyprawę do Umbryi i Marchyi, czego pierwej wyraźnie zakazywało Garybaldemu, i odstąpiło granice od strony Austrii, musiało wprzód pozawierać konwencyę ubezpieczającą. Cabella wspomina następnie pogłoskę jakoby istniała konwencya z Francją, odstępująca Francji wyspy Sardynię i Elbę w nagrodę przyrzeczonej obrony. Hr. Cavour odpowiedział, że w sprawie zajęcia Marchyi i Umbryi niema żadnych dokumentów, prócz ogłoszonej w dziennikach noty angielskiej.

Poczem tak dalej mówił:

Oświadczam, że w żadnej nocie, w żadnej nawet najpoufnejszej, nieuczyniono nigdy żadnej wzmianki o odstąpieniu którejkolwiek nawet piędzi ziemi włoskiej.

Co do przedłożenia izbie żądanych aktów dodał:

Aktów dyplomatycznych nie można ogłaszać, dopoki toczą się jeszcze układy. Układy co do Marchyi nie są jeszcze wcale ukończone. Odegrał się dramat wojenny — czynności dyplomatyczne dopiero mają się rozpocząć. Zaszkoździłbym sprawie publicznej, gdybym ogłosił zdania i widoki przyjaźnych i nieprzyjaźnych mocarstw.

Piszą do *Debatów* z Turyń pod dniem 4. października:

Pod względem finansowym wyprawa Garibaldegowa stanie się powodem do żywych rozpraw, a może do całego skandalu, Garibaldi miał wprawdzie dosyć pieniędzy w Sycylii i w Neapolu, lecz Piemont zaliczył mu około 26 milionów. Sycylijanie płacą podatki bardzo leniwo, a raczej wcale ich nie płacą.

— Cały 1. i 2. korpus armii piemonckiej z wyjątkiem 5. dywizyi, otrzymał broń gwintowaną. Zabierają się teraz do próby dział Whitwortha i Armstronga; modele tych dział przywieziono z Anglii.

Rzym. Dnia 2. b. m. przywieziono późnym wieczorem do Rzymu zwłoki jenerala Pimodan. Liczne tłumy ludu zgromadziły się w ulicach, któredy prowadzono je do bazyliki S. Maria di Trastevere. Studenci i wiele innych młodych ludzi, przeciskali się do karawanu, rzucając kwiaty i całując szpade jenerala. Nazajutrz na uroczystym nabożeństwie żałobnym byli prócz niezliczonego ludu najwyżsi dygnitarze papiescy i wszystkie znakomitości rzymskie. Znajdowali się także hr. Goyon, francuscy i papiescy oficerowie i reprezentanci pojedynczych oddziałów armii papieskiej. Papieska gwardya pałacowa i szwajcarska tworzyły szpaler.

Neapol. Wojska piemonckie wkroczyły wczoraj na trzech punktach do królestwa Neapolitańskiego. Zapowiada to manifest, który Król Sardyński wydał z Ankony do ludów Włoch południowych, i w którym ten krok zdaje wywodzić, że go żądają deputacje, a korporacje ukonstytuowane, że proklamują Wiktora Emanuela Królem. Król sam odjechał ku granicy neapolitańskiej. Jak donoszą *Patrie* i wychodząca w Neapolu *Iride*, miał jenerał Cialdini już 27. września w Caserta konferencyę z Garibaldim, poczem powrócił do swej armii. Równocześnie miał hrabia Cavour ogłosić tron neapolitański za opróżniony. Poseł neapolitański Winspeare opuścił już dnia 8. października Turyń, zaprotestowawszy woprzód przeciw udziałowi piemonckiego wojska w bitwie pod Volturą, lecz od piemonckiego rządu otrzymał odmowną odpowiedź.

— *Pays* potwierdza, że część wojska sardyńskiego, która wylądowała w Neapolu, brała udział w bitwie z d. 1. b. m. Dwa bataliony bersaglierów i oddział artylerji przyczyniły się najwięcej do zwycięstwa dnia tego. Jenerał Cialdini widział się z Garibaldim, poczem powrócił do swojej armii. Garybaldzistom udało się zbudować most na Wolturnie, powyżej Kapuy. Przed mostem ucypano okopy.

— Bertani przed wyjazdem z Neapolu nakłonił Garibaldegowa podpisać dekret, na mocy którego udziela się niejakiemu p. Adami z Liwurny koncesyi na wszystkie koleje żelazne w Neapolu i Sycylii, i wiele innych znacznych przywilejów, pod warunkami uciążliwymi dla kraju. Ciężar przeto włożony na państwo, musi już

być bardzo wielki, kiedy na posiedzeniu drugiej izby z d. 6. b. m. Poerio zapytał wprost prezydenta ministrów, czy wiadoma mu jest koncesya, której warunki ogłosiły wszystkie dzienniki włoskie. Jest-to czyn wielkiej wagi, gdyż wiąże przyszłość i sprawy południowych prowincji Włoch pod prawne zobowiązania. I dobrze jest zawiadomić Europę, że nie można uznawać traktatów, które przekraczają pełnomocnictwa dyktatury. Cavour odpowiedział, że tyle mu o tem wiadomo, co dzienniki ogłosiły. I jemu się zdaje, że ten czyn jest ważny i niezwyčajny i pewnie pozostanie bez znaczenia. jeżeli go nie potwierdzi „włoski parlament.“

Niemce.

(Pohyt Królowy angielskiej. — Przewozy na Renie.)

Berlin, 10go października. Jej Mość Królowa angielska, księżę-małzonek i księżniczka Alice staną jutro w Koblencji i zabawią tam po dzień 13go b. m. Oprócz księcia i księżny Fryderyk Wilhelmojej, tudzież wielkiego księcia i wielkiej księżny badenkiej nie będzie w Koblencji innych gości.

Sztutgarda, 8. października. Król przybył dziś przed południem z Mnichowa z powrotem. *Würzb. Staatsanz.* pisze: Prócz trwałego mostu na Renie pod Kehl jest jeszcze 16 przewozów przez Ren na promach, a to między Badenem i Francją. W tej chwili toczą się między rządami tych dwóch krajów układy, ażeby te promy podać pod spólny regulamin co się tyczy taryfy, utrzymania itd.

Szwecya.

(Stan zdrowia Króla. — Projekta sejmowe.)

Sztokholm, 2. października. Król Jego Mość przyszedł już tak dalece do zdrowia, że może nie tylko spacerować w okolicy swego zamku Ulriksdal, lecz dziś odwiedził nawet stolicę. — Powszecchny wydział sejmu powziął po długiej dyskusyi, prawda że tylko większością jednego głosu, ważne postanowienie, lecz które trudno, aby się utrzymało na sejmie. Zgodził się na to, ażeby zwinięto wszystkie urzęda biskupie, z wyjątkiem urzędów w fundacyach Upsali, Lund i Hernösand.

Księstwa Naddunajskie.

(Proklamacya księcia Michala Obrenowicza. — Wyjazd ks. Kuzy do Konstantynopola.)

Książę Michał Obrenowicz wydał następującą proklamacyę:

Podobało się najwyższej Opatrzności powołać do siebie dziś rano o godzinie ósmej naszego najdosłojniejszego Pana, księcia Miłosza Obrenowicza I., najukochańszego mojego ojca. Z woli Bożej i zyczeń serbskiego ludu objąłem natychmiast rządy książece na mocy cesarskiego hatyszeryfu, i prawa względem następstwa tronu, jako dziedziczny książę Serbii pod imieniem Michał Obrenowicz, co niniejszą proklamacyą wszem i każdemu z osobno ogłaszam.

Chcąc sumiennie wypełnić obowiązek względem najlaskawszego zwierzchnika naszego, udałem się natychmiast do wysokiej Porty, aby otrzymać przepisany herat. Aby jednak mógł wysłuchać zyczeń ludu względem tego co miał przedsięwziąć, aby zapewnić szczęście i dobry byt Serbii, zwołałem w swoim czasie stosownie do istniejących ustaw zgromadzenie narodowe.

Serbowie! Ciężką mam przed sobą drogę. Wewnętrzne niezgody, nieszanowanie praw sąsiada, nieposłuszeństwo ustawom, lekceważenie zwierzchności, zemsta i prześladowanie wtrąciły naszą ojczyznę w nieład i powstrzymały daleko za innemi na drodze postępu.

Wstępuję na tron z silnem postanowieniem wypłenić to złe w kraju naszym, ustalić rząd silny, który potrafi utrzymać swa powagę, zapewnić moc prawu, a zarazem szanować swobody i zachować je nieetykalnie, rząd, który gardząc wszelką zemstą i prześladowaniem, zgromadzi w około siebie wszystkich miłujących ojczyznę i zyczących jej postępu.

Przebaczając przeto wszelkie polityczne przewiny, puszczać w zapomnienie wszelkie dawniejsze przekroczenia, wzywam wszystkich i każdego z osobna garnąć się pod opiekę praw ojczyźnych, według których rząd mój będzie nadgradzał sprawiedliwych, lecz zarazem z obowiązku surowo karał winnych. Niech każdy wie, że jak długo rządzi książę Michał, prawo będzie w Serbii najwyższą dzierżyć władzę, i każdy bez wyjątku musi się doń zastosować.

Na tej zasadzie najpierwszem będzie staraniem mojego rządu, aby najprzód wymierzyć sprawiedliwość i zadosyć uczynić tym, którzy sadzą się pokrzywdzeni za przeszłego rządu, bądź w ich publicznem, bądź osobistem prawie.

Uzuając niedostateczność prawodawstwa i mnogich urzędów w kraju, dołożę niestannych starań, aby ustawę krajową równie jak prawodawstwo stosownie do potrzeb, postępu i wymagań czasu poprawiać i udoskonalić.

Pozostawiam urzędników na dawnych posadach; mając jednak na oku wielki wpływ, jaki urzędnicy wywierają na postęp w państwie, zastrzegam sobie obsadzać na przyszłość wszelkie galezie administracyi mężami, odpowiadającymi ich wzniosłemu powołaniu, trzymając się tego prawidła, że na każdą posadę potrzeba wybierać najzdatniejszych.

Powołany czuwać nad losami Serbii, wymagam po was Serbowie, ożywieni duchem gorącego patriotyizmu, abyście mię wspierali na tej drodze do celów, które mi wytknęła Opatrzność. Obyście ścisłem wykonaniem praw i rozporządzeń władz moich utwier-

dzili ma ufność w wasze dobre chęci i miłość waszą, a rozsądnem postępowaniem okazali światu, jak usilnie dążycie do politycznej dojrzałości, będącej najwyższą chlubą każdego narodu.

Jeśli rozumnie, zgódnie i patryotycznie będziecie się starali o postęp i dobry byt Serbii, Opatrzność Boża uwieńczy usiłowania nasze pomyślnym skutkiem.

Nr. 1. Belgrad, 14. września 1860 st. st. księżę Serbii.

Michał Obrenowicz, ręką własną.

Bukareszt, 3. października. Księżę odjechał wczoraj do Konstantynopola. Przy pożegnaniu zawiadomił radę ministrów, że przedsiębierze tę podróż, jedynie aby zabezpieczyć i utrwalić prawa i stanowisko księstwa.

Rząd kraju obejmie na czas niebytności księcia, kolegium ministrów: naczelne zaś dowództwo nad wojskiem prezydent ministrów.

Wszyscy ministrowie z ministrem prezydentem na czele są zaproszeni na kilka dni do Kustendzy, na uroczystość otworzenia kolei żelaznej na użytek publiczny.

Grecya.

(Andrzej Metaxas 7.)

Ateny, 29. września. Zeszłego tygodnia, jak donosi *T. Ztg.*, umarł jeden z najznakomitszych mężów dzisiejszej Grecyi, Andrzej Metaxas, z rodu hrabiów Corlu, najdzielniejszy dowódca w wojnie niepodległości i czoło rosyjskiej partii. Służył krajowi jako żołnierz, minister i poseł, i nie ma zdarzenia w nowszej historii Grecyi, w które by nie wchodził, albo któremu by nie przewodził. Nie zostawił majątku, bo rzadkiej był bezinteresowności, a rzadkie to zjawisko przy dzisiejszem materializmie. Jego pogrzeb był bardzo świetny, odpowiedni jego godności jeneralskiej. Rząd nakazał wojsku i urzędnikom w całym kraju przywdziać żałobę na pięć dni.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 12. października. Dnia 18. b. m., w miesiąc po bitwie pod Castelfiardo, odprawione będzie w parafialnym kościele Śgo Piotra o 10. godzinie zrana uroczyste nabożeństwo żałobne za poległych w ostatniej walce żołnierzy papieskich. Celebrować będzie Jego Excelencya nuncyusz apostolski Monsignor De Lucca.

Paryż, 12. października. Artykuł dzisiejszego *Constitutionnela* powiada: „Najście Neapolu jest już dokonany czynem. Chcemy rozważyć bezstronnie doniosłość tego wypadku.“ Artykuł przypuszcza zasady udzielnosci, która ma siedzibę swoją w dynastyi, lub w narodzie obierającym dynastję. Dalej przyznaje, że może nastąpić polityczne przekształcenie państwa przez zmianę dynastyi, czy to za własną jej wolą, czy też gwałtowną rewolucją.

Inne państwa nie mogą zaprzeczyć tych objawów udzielnosci bez narazenia własnej. Polityka nieinterwencyi jest podstawą ich gwarancyi. Neapolitanie mają przeto prawo podnieść rewolucję; ale żadne państwo, ani Piemont, ani Austria nie ma prawa mieszać się w wewnętrzne ich sprawy i zbrojną interwencyą przypisywać im warunki ich egzystencyi politycznej. Artykuł wyświeca różnicę między inwazyą Garibaldeggo a Piemontu. Garibaldi przewodził jako Włoch i imieniem Włochów podniesionej już rewolucyi. Inwazyą Piemontu jest to bezpośrednie wmieszanie się jednego państwa w sprawy drugiego, zamach na udzielnosc Obojga Sycylii.

Wszakże postępowanie Piemontu sprzeciwia się nietylko prawu narodów, ale także zasadom, do których odwołuje się sam Piemont. Dalej przedstawia artykuł politykę Piemontu w obec Neapolu i Rzymu i kończy temi słowy: W każdym względzie potrzeba ubolewać nad postępowaniem Piemontu. Swoją polityką ściąga Piemont na siebie odpowiedzialność, której nie podobna niezem umniejszyć. Piemont jest odpowiedzialnym wobec Europy za swoje wystąpienie. Europa stanowi trybunał sądowy, gdyż naturalnie czuje się dotkniętą tak wielkim zamieszaniem, jakie panuje we Włoszech. Europa więc musi sama przewrócić zapoznane prawa i przywieść rządy, które odstąpiły od nich, do szanowania ustaw obowiązujących wszystkie państwa.

Turyń, 12. paźdz. Dzisiejszy *Opinione* ogłasza manifest Króla Sardyńskiego do włoskiego narodu z Ankony dnia 9. b. m.: Żołnierze moi walczyli w Krymie. Sprawy włoskie wstąpiły wówczas w poczet spraw Europejskich. Na kongresie paryskim ministrowie moi po raz pierwszy przemawiali w obliczu Europy o cierpieniach Włoch. — Napoleon stał się moim sprzymierzeńcem, a ochotniczy z całych Włoch biegli tłumnie pod moje sztandary. Względem polityczne nakazały wkrótce zawrzeć pokój.

Gdybym był ambitnym, jak zarzucają mej rodzinie, byłbym mógł poprzestać na zdobyciu Lombardyi; lecz ja przelewałem krew moich żołnierzy na polu bitwy, nie dla siebie, ale dla sprawy Włoch. Niektóre prowincye Włoskie oswobodziły się z pod władzy swych książąt, a ja uczułem się obowiązany poprzeć wolny objaw woli narodowej. Przyjmując aneksję spotykałem mnogie trudności, lecz nie mogłem złamać słowa danego Włochom. — Musiałem poświęcić dwie prowincye mych naddziadów. — Wielkiemu księciu naprózno przed wojną ofiarowałem przymierze, naprózno Papieżowi wikaryat Umbryi i Marchyi. Rad moich nie usłuchał Król Franciszek II. odrzucił moją propozycję przymierza w wojnie oswobodzenia. Obwieściłem Włochy dla Włochów! Przychodzę z mem wojskiem, nie aby narzucać wam moją wolę, lecz aby wam zjednać cześć należącą. — Wybierajcie swobodnie!

Turyń, 12. paźdz. Jak donosi dzisiejsza *Opinione*, wkroczy Wiktor Emanuel dopiero za kilka dni do Neapolu; wprzód wyjdą jego wojska. Fanti odjechał znowu do głównej kwatery Króla i mianowany jest szefem jenerałnego sztabu. Mówią, że Papież skutkiem rozporządzeń, jaki poczynił Francya, postanowił natężyć nie wyjeżdżać z Rzymu. Persano przybył już do Neapolu. *Nazione* donosi, że Francuzi obsadzili także Civita Castellana. Na jeziorze Garda rozbił się sardyński statek kanonierski „Sesia“. Z Ankony odplynęły 7. b. m. pułk grenadierów, batalion strzelców i jedna bateria do Neapolu.

Turyń, 11. października. Na wczorajszym posiedzeniu izb przemawiali za aneksją Minghetti, Regnoli, Carotti, Mosca i La Farina przedstawił nieład w Sycylii i niemoc rządów Garibaldeggo. — Regnoli nie chce dać ministerstwu wotum zaufania, dopóki Francuzi zostają w Rzymie dla opieki Papieża. — Minghetti chce, by z królem neapolitańskim w Kapuy walczyły regularne wojska sardyńskie. Europa patrzy z nieufnością na wzrost żywiołu republikańskiego w południowych Włoszech, jeżeli ten stan rzeczy potrwa trzy miesiące, powrócą włoscy książęta, Franciszek IV. będzie panował w Neapolu a Austria w całych Włoszech.

Gdy po przemowie La Fariny chciały izby głosować, prosi Cavour (zrzekając się odpowiadać mowcom opozycyi) nie zamykać posiedzenia, dokąd jeszcze występują przeciwnicy projektu aneksyi.

Turyń, 11. paźdz., wieczór. Na dzisiejszem posiedzeniu izb, mówi hr. Cavour: ze wzywa izby, niech sądzą między nim a Garibaldim. Jeżeli go wespra izby, tedy poda rękę Garibaldiemu. Sam pragnie widzieć Rzym stolicą Włoch. Rzym będzie stolicą, na mocy przekonania, że wolność sprzyja religii. Co do Wenecyi, Europa nie zezwala na wojnę z Austrią, a należy mieć wzgląd na zdanie wielkich narodów. Europa ma nas za niezdolnych, byśmy sami oswobodzili Wenecję. Bądźmy w zgodzie, a wszystko się zmieni, gdyż Wenecyanie nie znoszą spokojnie „swego jarzma“. Austria podchlebia im na próżno. Publiczna opinia zmieni się w Francyi i Anglii a zliberalizowana Niemca będzie za nami.

Zarys prawa aneksyi przyjęto 290 głosami przeciw 6.

Neapol, 12. października. Według doniesień *Persceveranzzy* armia piemontcka ma się połączyć w Akwila. Korpus jenerała Bocci i jedna diwizya Cialdiniego postępuje Apeninami drogą wzdłuż lewego brzegu Chienti do Terni a ztamtąd do Rieti i Civitadueale, które jest pierwszym miastem na granicy neapolitańskiej. Inne dwie diwizye czwartego korpusu idą wzdłuż brzegów Ardryatyku do Pescara. Straz przednia pod dowództwem Cialdiniego zajmuje główną kwaterę w Popoli.

Neapol, 11. października. Dekret formułuje następnie pytanie, nad którym ma głosować lud 21go b. m.: Czy chcecie zjednoczonych niepodzielnych Włoch z konstytucyjnym Królem Wiktoorem Emanuelem?

Pocsta lewantyńska na Tryest.

Konstantynopol, 6. października. Mohamed Basza, gubernator Damaszku, podał się do dymisyi, a miejsce jego zajmie Aryf Basza, były gubernator w Erzerum. Wielki wezyr był 5go października w Salonice. Persowie miele odnieść pod Merwem wielkie zwycięstwo nad Turkomanami.

Konstantynopol, 12. października. Wielki wezyr powrócił wczoraj w południe z Saloniki. O północy wybuchł pożar w porcie wewnętrznym. Zgorzało 20 okrętów, wiele bark i stary most.

Bejrut, 23. września. Z szejków druzyjskich, którym kazał się stawić tu Fuad Basza, zgłosiło się dwunastu i zatrzymano ich do indagacyi; inni umknęli w głąb kraju. Proklamacya Fuada, oznajmia, że ci co się niestawiają, będą zaocznie skazani i dobra ich zostaną skonfiskowane, a jeśliby później zostali pojmani, będzie wyrok wykonany bez dalszego procesu. Chrześcian wzywa proklamacya, ażeby wracali do Damaszku i Libanu.

Menazerya ppów. H. Chantier, J. Druard i Cassanova przy ulicy Majera zabawi jeszcze tylko krótki czas we Lwowie. Produkcye ze zwierzętami i karmienie ich odbywa się codziennie 2 razy o godzinie 4. popołudniu i o 6. wieczorem.

Przyjechali do Lwowa

Dnia 13. października

Hotel rosyjski: PP. Pięczykowski Józef. — Grocholski Kazimierz. — Pietruski Teofil.

Hotel europejski: Grodziecy Ludwik i Leon.

Hotel Langa: Siits Ignacy, c. k. dyrektor policyi.

Hotel angielski: Hourmuzaki Jerzy. — Hubicki Karol. — Kallety Jan. — Marzewski Antoni.

Dnia 14. października.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Komorowski Franciszek. — Hr. Gudin Borkowski Alexander. — Oberlyński Leopold. — Niezabitowscy Nap. i Włodzimierz. — Pięczykowski Stanisław. — Radziejowski Edward. — Br. Callas Robert. — Niezabitowski Lubin, c. k. porucznik.

Hotel europejski: Czosnowski Jan.

Hotel angielski: Ereleuthner Józef, c. k. radca sekcyjny. — Białobrzegi Stanisław. — Turczyński Julian.

Hotel Kuhna: Krajewski Nikazy.

Pod kolej żelazną: Zarzycki Tytus.

Zajazd podolski: Ł. kuciejowski Ludwik.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. października.

PP. Hildebrandt, król haw. jenerałny konsul, do Drezn. — Wiktor Tad., do Świrza. — Jaworski Apol., do Ordowa. — Nowacki Kaz., do Tejsa-

rowa. — Hr. Stadnicki Edward, do Krzysowiec. — Hr. Goluchowski Stan., do Senkowa. — Markow Michał, marszałek szlachty, do Krakowa. — Kownacki Antoni, c. k. porucznik, do Czernicy.

Dnia 14. października.

PP. Kamiński Ign., dr. praw, do Stanisławowa. — Hr. Łoś Włod., do Młynisk. — Hr. Żaluzki Iren., do Wiednia. — Hourmuzaki Jerzy, do Włoch. — Słonecki Zeno, do Krechowic. — Br. Schlehta Wie., c. k. fml., do Dynowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	322 69	+ 6.6	73.4	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	322.92	+ 11.6	60.9	" "	" "
10. god. wiecz.	323 32	+ 9.6	67.2	" "	" "

Dnia 13. października 1860 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

52. 61. 81. 56. 76.

Przyszłe ciągnięcia nastąpią dnia 27. paźdz. i 10. listopada 1860 r.

Kurs lwowski.

Dnia 13. października.

	gotówka		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	6	26	6	32
Dukat cesarski	6	30	6	36
Półimperyal zł. rosyjski	10	75	10	93
Rubel srebrny rosyjski	2	8	2	11
Talar pruski	2	—	2	3
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	84	50	85	13
Akeye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	151	—	154	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	66	13	67	—
5% Pożyczka narodowa	74	50	75	50

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 13. października

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75.50 Metaliki po 5% za 100 zł. 63.80; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Nizszej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akeye Banku narodowego sztuka 755.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 170.70; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. Wexlowy. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 113 25. — Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szteri. 132.21. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.

Skurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.36, dukaty ces. pełnej wagi —, korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.
Dnia 11. października.

1. Dług publiczny.

	pień.	towar.
A. Państwa.		
W austr. wal. po 5%	60	60 25
Z pożyczki narod. po 5%	74 70	75.—
Z r. 1851, ser. B. po 5%	95.—	95.50
Metaliki po 5%	63	63 25
dtto. " 4 1/2%	56	56 50
dtto. " 4%	51.	51 50
dtto. " 3 1/2%	38.	38 50
dtto. " 2 1/2%	33	34.—
dtto. " 1%	12 80	13.—
Przez. do wylos. z r. 1839	123	124.—
" 1854	87 50	88
" 1860	82 90	88 50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.25	15.50
Wylos. obl. dawn. długu państ.		
" 4 1/2%	60.—	61.—
" 4%	56	57
" 3 1/2%	48.	49
" 3%	42.—	43.—
" 2 1/2%	—	50.—
" 2%	—	46.—
" 1 1/2%	—	41.—
" 1%	—	37.—
dtto. z procent za granicą		
" 5%	60.—	61.—
" 4 1/2%	56.	57.—
" 4%	48.—	49.—
B. Krajów koronnych		
Nizszej Austrii	88.—	89.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	88
Czech	91.—	92.—
Morawii	86.—	87.—
Szląska	84.—	85.—
Syryi	85.—	86.—
Tyrolu	86.—	87.—
Kar., Krainy. i Wyb.	86.—	87.—
Węgier	66.50	67.—
Ban. Tem., Kraczy i Sławonii	63 50	64.50
Galicyi	65 50	66
Siedmiogr. i Bukow.	62 25	63
Lom. wen. poż. z r. 1850	—	—

	pień.	towar.
Wen. pożyczka z r. 1859	78.75	79.—
po 5%	60.—	61.—
Dług Tyrolu	48.	49.—
" 4%	42.—	43.—
Dług Saleburga	3%	35.—
" 3 1/2%	—	29.—
Dług Krainy	2%	22.—
" 1 1/2%	—	21.—
2. Stan oblig. domestykala.		
po 3% za 100 zł.	—	14.—
" 2 1/2% za 100 zł.	—	13.—
" 2% za 100 zł.	—	12.—
" 1 1/2% za 100 zł.	—	11.—
" 1% za 100 zł.	—	10.—
3. Akeye.		
Banku nar.	752	755
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	168 30	168 50
Niz.-austr. tow. eskont. po 500 zł.	536	537
Póln. kolei po 1000 zł. m. k. 1804	1806	—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	256	257
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 178 50	179	—
Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	111	112
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.	147.
Lomb-wen. kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 120 zł. (60%)	145	146
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	151	152
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.	24.
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	56.	60.
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.	650.
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	—	—
z wpłata 60 zł. (30%)	—	—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—	200.

	pień.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	100.—	105.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	403.—	405.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	150.—	190.—
Mostu łącz. w Peszcie po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Tow. mlyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	315.—	320.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—	—
4. Listy zastawne.		
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	98.—	98 50
" 10 " 5%	96.—	97
przeznacz. do los. po 5%	28 50	89
na 12 m. 6%	—	—
za 100 zł.	100.—	—
Banku narodowego w wal. austr.	84 50	85.
Gal. Tow. kred. po 4%	83.50	84.50
5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	92.	92.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	134.—	134 50
Kol. póln. po 100 zł. m. k.	93.—	93.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	132.25	132.75
Kol. Gloggn. za 100 zł.	—	80.—
Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	92.50	93.—
Lloyda za 100 zł.	—	80.—
6. Losy.		
Inst. kred. dla handlu po 160 zł. w. a.	103.—	103 25
Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	93	94.—
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	110.—	112.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.35	38.—

	pień.	towar.
Esterhazego po 40 zł. m. k.	80.—	81.—
Salma " 40 " "	36.—	37.—
Palffiego " 40 " "	34.—	35.—
Clarego " 40 " "	35.—	36.—
St. Genois " 40 " "	35.—	36.—
Windischgrätz za 20 zł.	22.—	23.—
Waldsteina 20 " "	24.—	25.—
Keglevicha 10 " "	13	14.—
Weksle.		
(Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	113 25	113 75
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	113 50	113 75
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	113 75	113 80
Genua za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	—	100 50
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwna za 100 lir. tosk.	43 75	43 80
Londyn za 10 ft. szt.	132 65	132 75
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolan za 100 zł. w. a.	52 80	52 90
Marsylia za 100 fr.	—	—
Paryż za 100 fr.	—	52 90
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—	—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. wol.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—
Dyskonto weks. Bank. nar.	—	5%
Procenta za zaliczki Bank. nar. na pap. publ.	—	5%
Kurs złota.		
w przecięciu w w. a.		
Dukaty ces. men.	6 zł.	39 c.
dtto. pełnej wagi	6 "	38 "
Korona	18 "	35 "
Półkorona	"	"
Napoleonodor	"	"
Rosyjski impery.	"	"
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

(Stan finansów rosyjskich w roku 1859.) Ogłoszony niedawno raport rosyjskiego ministra finansów podaje następujący obraz finansowych stosunków Rosyi w zeszłym roku. Z początkiem r 1860 wynosił dług państwa 555,012,126 rubli srebrnych, prawie o 39 milionów więcej, niż z początkiem roku 1859; na procenta i amortyzację wydano w roku zeszłym 34 milion, a fundusz umorzenia wynosił 64 milionów. Biletów kredytowych było z początkiem r. b. w obiegu za 679,877,853 r. sr., a z początkiem roku zeszłego tylko 644,648,719 r. sr. Fundusz do wykupowania tych biletów składał się z 87 milion, w gotówce i papierze 9 milion, w papierach publicznych, razem 96 milion, i zmniejszył się także znacznie, gdyż w zeszłym roku wynosił 111 milionów. Wynikłości te są wprawdzie niepomysłne, ale potrzeba je po największej części przypisać ofiarom, jakie poniosło państwo z przekształceniem banków, które dopiero w późniejszych czasach przyniesie korzyść. — O obrocie finansowym powiada raport ministra: Z dniem 1. stycznia 1859 znajdowało się w instytucjach kredytowych 967,107,000 r. sr. do wypowiedzenia każdego czasu; z tego kapitału zwrócono (więcej niż włożono na nowo) 197,412,761 r. sr.; w 5proc. bilety zamieniono 272,620,800, w 4procentowe 54,752,453; jest jeszcze do zamienienia 92,876,107, a z kapitałów koronnych w bankach wydano skarbowi państwa 20,892,902, razem 638,555,023 r. sr. Jest zatem jeszcze takich wkładów 328,550 000 r. sr. — Wkłady w kasach oszczędności, w dawnych bankach pożyczkowych i komercyalnych i w izbach publicznego zaopatrzenia wynosiły 801 milionów, a pożyczki ich 106 1/2 milion r. sr.

(Niebezpieczny owad.) Z okolicy Kijowa pisano, że na ukąszenie pewnego owadu umarło 3 do 400 ludzi; o tym owadzie donoszą teraz, że zalecał

z Azji, podobnie jak przed siedmiesięciu laty, gdzie wiele ludzi na jego ukąszenie pomarło. Nazywa się Furia infernalis.

W y k a z

dochodów na c. k. uprzyw. galicyjskiej żelaznej kolei „Karola Ludwika.“
Przestrzeń obrotu 23 mil.

Miesiąc	Komunikacya osób		Transport towarów		Razem	
	Liczba podróży	wal. aust. zł. c.	celnary celne	wal. aust. zł. c.	wal. aust. zł. c.	wal. aust. zł. c.
Wrzesień 1860	26.608	50.226 2	397 999	121 817 24	172.043	26
Do tego od 1. stycznia 1860	169.130	305.254 26	3,746.816	1,119.841 11	1,425.695	37
Razem	195.738	355.480 28	4,144.815	1,241.658 35	1,597.738	63

Przychód brutto w wrześniu 1859 (z przestrzeni 23 mil) wynosił 146.397 41

*) Oprócz tego przewieziono 33.155 celnarów celnych rozmaitych przesyłek rządowych, bez obliczenia należności transportowej.

Wiedeń, 1. października 1860.

C. k. uprzyw. galic. kolej żelazna „Karola Ludwika.“